

Aikuislukion opettajat ry (AIO)

TOIMINTASUUNNITELMA TOIMINTAKAUDELLE 2019–2020

YLEISTÄ

Yhdistys toimii sääntöjensä mukaisesti jäsentensä valtakunnallisena edunvalvojana ja yhteistyöelimenä.

Aikuislukiot ovat joustavia oppilaitoksia, jotka reagoivat nopeasti koulutustarpeiden muutoksiin. Niillä on tärkeä rooli syrjäytymisen ehkäisijänä, elinikäisen oppimisen mahdollistajana ja erilaisten täydentävien koulutusten tarjoajana. Ne kehittävät räätälöityjä ratkaisuja monenlaisten erityisryhmien opiskelutarpeisiin. Tällaisia ryhmiä ovat muun muassa maahanmuuttajat ja vangit. Edellä mainitut jatkuvat muutokset ja monimuotoisuus lisäävät työn vaativuutta aikuislukioissa.

AIO seuraa aikuislukioiden työkenttään liittyvien muutosten valmistelua ja päätöksentekoa ja tuo tarvittaessa esiin aikuislukio-opettajien näkemyksiä. AIO pyrkii siihen, että aikuislukioiden työn erityispiirteet otetaan huomioon työmäärän arvioinnissa ja palkkauksessa. AIO:n koulutustilaisuuksissa käsitellään ajankohtaista koulutuspolitiikkaa, ammattitaitoa edistäviä näkökulmia ja edunvalvontaa. Yhdistys auttaa opettajia verkostoitumaan, jakamaan osaamistaan ja tukemaan toisiaan muutospainneissa.

YHTEISTYÖ MUIDEN JÄRJESTÖJEN JA YHTEISTYÖTAHOJEN KANSSA

AIO vaikuttaa Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:n kautta. AIO on OAJ:n organisaatiossa pedagoginen opettajajärjestö, jolla on edustus OAJ:n aikuiskoulutustyöryhmässä ja joka vaikuttaa Pedagogisten Opettajajärjestöjen Edustajiston POE:n ja Aineopettajaliiton AOL:n kautta. Paikallistasolla yhteistyö opettajien ammattiyhdistysten kanssa on hyvin tärkeää. AIO tukee aikuislukioiden opettajien työn

vaativuustekijöiden huomioonottamista paikallisissa neuvotteluissa kokoamalla ja jakamalla tietoa paikallisista käytännöistä ja paikallisista sopimuksista.

AIO vaikuttaa läheisessä yhteistyössä aikuiskoulutuksen eri toimijoiden kanssa. AIO osallistuu perustajajäsenenä Iltakoulujen Liiton IKLO:n toimintaan ja tekee yhteistyötä Aikuislukioiden rehtorit ry:n (AiRe) kanssa. Lisäksi AIO toimii yhteistyössä muiden aikuiskoulutusjärjestöjen (AKOL, KOL) kanssa ja järjestää jäsenilleen seminaareja yhteistyössä eri toimijoiden ja hankkeiden kanssa.

AIO tekee yhteistyötä Opetushallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa ja ottaa kantaa esille nouseviin koulutuspoliittisiin asioihin. Lisäksi AIO vaikuttaa monipuolisesti koulutuksen rakenteita ja sisältöä koskevaan päätöksentekoon.

AIKUISLUKIOTYÖN AJANKOHTAISET HAASTEET

AIO pyrkii valvomaan aikuislukioiden etuja sekä opettajien työllisyyttä ja palkkausta. Yhdistys toimii yhdessä muiden aikuislukiojärjestöjen kanssa sen hyväksi, että aikuislukioiden tarjoamat vaihtoehdot ja aikuislukio-opiskelun omaleimaisuus ja erityistehtävä tunnettaisiin ja turvattaisiin vastaisuudessakin.

AIO on yhdessä IKLO:n ja AiRe:n kanssa laatinut aikuislukioiden visioasiakirjan, jonka kohdevuosi on 2020. Asiakirja Aikuislukiovisio 2020 löytyy IKLO:n kotisivulta. Visiossa on kartoitettu aikuislukioiden tulevaisuuden haasteet, kehittämislinjaukset ja toimenpide-ehdotukset sekä hahmoteltu kriittiset menestystekijät itsearvioinnin ja koulukohtaisen strategiatyöskentelyn pohjaksi. Visio toimii aikuislukioiden koulukohtaisen kehittämistyön pohjana ja AIO seuraa tätä kehitystyötä.

Maan hallitus päätti keväällä 2017 lukiokoulutuksen uudistamisesta. Tammikuussa 2018 julkaistiin lausuntokierrokselle Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmän valmisteleva luonnos esityksestä uudeksi lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä. Esitys annetaan eduskunnalle keväällä 2018. Uudistukset lukioasetukseen valmistellaan keväällä 2018, ja siitä järjestetään erillinen lausuntokierros syksyllä 2018. Uuden lain ja asetuksen on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2019. Lukiouudistuksen rinnalla meneillään on hanke ylioppilastutkinnon kehittämiseksi. AIO seuraa uudistusten etenemistä, osallistuu niihin liittyviin kuulemis- ja keskustelutilaisuuksiin sekä lausuntokierroksiin, ja pyrkii näin vaikuttamaan

siihen, että aikuislukioiden erityispiirteet otetaan huomioon laissa, asetuksessa ja ylioppilastutkinnon kehittämisessä. Lisäksi tavoitteemme on järjestää jäsenillemme tukea ja verkostoitumismahdollisuuksia uudistuksen toteutusvaiheessa.

AIO pyrkii yhdessä muiden aikuislukiojärjestöjen kanssa vaikuttamaan siihen, että aikuislukioita arvioidaan niille asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja niiden työn erityispiirteet huomioon ottaen. Tämä edellyttää aikuislukioille soveltuvien arvioinnin kriteerien ja menetelmien edelleen kehittämistä, jotta aikuislukioiden erityispiirteet huomioidaan esim. rahoitusratkaisuisissa ja jotta aikuislukiot voivat jatkaa työtään ja säilyttää omaleimaiset piirteensä.

AIO:n tavoitteena on syventää yhteistyötä sekä ammatillisen koulutuksen että vapaan sivistystyön kanssa. AIO seuraa myös erilaisia toisen asteen koulutusta uudistavia hankkeita.

AIO:n tavoite on, että maahanmuuttajaopetuksessa opiskelijoiden ohjaukseen ja tarvittavaan yhteistyöhön mm. kotoutumisesta vastaavien viranomaisten kanssa varataan riittävät resurssit ja maahanmuuttajaopetuksen vaatavuus tunnustetaan paikallistason TVA-neuvotteluissa. AIO:n mielestä myös alle 25-vuotiaiden aikuislukio-opintojen taloudellista tukemista tulee edistää.

Ylioppilastutkinnon kokeita on alettu toteuttaa tieto- ja viestintätekniikkaa käyttäen porrastetusti syksystä 2016 alkaen. Koko tutkinto tehdään sähköisesti keväällä 2019. AIO seuraa sähköisiä pedagogisia kokeiluja ja ylioppilastutkinnon uudistuksen etenemistä ja pyrkii tukemaan opettajien digitaalisen osaamisen kehittymistä ja tvt:n käyttöä pedagogisena välineenä.

Aikuisten perusopetuksessa siirryttiin uuteen rakenteeseen ja opetussuunnitelmaan 1.1.2018 alkaen. AIO seuraa uuteen rakenteeseen siirtymistä ja uuden OPS:n käyttöönottoa.

TYÖOLOT JA PALKKAUS

Uudet opetusmuodot, kuten esim. samanaikaisopetus, lisäävät aikuislukio-opettajan työn vaatavuutta. Pirstaleinen työaika ja siirtymät monen opetuspisteen välillä kuormittavat suurta osaa opettajista. Opiskelijoiden henkilökohtainen ohjaaminen erilaisin menetelmin ja erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden määrä opetusryhmissä on lisääntynyt. Opetusvelvollisuus ei kuvaa opettajan todellista työmäärää, eikä työpisteiden välisiä siirtymiä oteta tuntiopettajien työmäärässä huomioon millään tavoin.

Nämä asiat vaativat kipeästi korjausta. Monimuoto-opetus ja jatkuvasti lisääntyvä erityisjärjestelyjä ja erityishuomaita tarvitsevien ryhmien opetus edellyttävät työn vaativuuden mukaista palkkaa ja tavanomaisesta lukiotyöstä poikkeavien työolosuhteiden huomioimista. Erityisjärjestelyistä, esim. pidennetyn koeajan valvonnasta ja erityistilajärjestelyistä, tulee laatia paikallinen sopimus.

AIO seuraa OAJ:n edunvalvontaosaston työtä ja pyrkii vaikuttamaan siihen, että aikuislukioiden työaika- ja palkkausjärjestelmiä kehitettäessä palkan perusteena olisi todellinen työmäärä. Työn erityiset vaativuus- ja rasittavuustekijät pitäisi ottaa huomioon paikallisessa sopimisessa ja verkko-opetuksen palkkausta tulisi yhdenmukaistaa. Lisäksi AIO seuraa kilpailukykysovimuksen toteuttamista.

JÄSENISTÖN KOULUTUS

Kaudella 2019 – 2020 järjestetään yksi AIO:n seminaaripäivä. Koulutustilaisuuksien sisältöjen suunnittelussa otetaan huomioon osanottajilta saatu palaute ja jäsenistön toiveet sekä ajankohtaiset koulutuspoliittiset kysymykset ja tulevaisuuden haasteet. AIO:n omat koulutuspäivät ovat aikuislukioiden opettajien tärkein kohtaamispaikka ja juuri aikuislukioväelle kohdistettua omaa täydennyskoulutusta. AIO toivoo, että opettajat auttavat aktiivisella osallistumisellaan koulutuspäiviä onnistumaan ja että koulut tukevat opettajien laajaa osallistumista.

TIEDOTTAMINEN JA JÄSENHANKINTA

AIO ylläpitää kotisivua ja lähettää jäsenkirjeitä ja muita tiedotteita sähköpostitse yhteysopettajien välityksellä. Kotisivuja päivitetään jatkuvasti ja Pedanet:iä hyödynnetään kotisivuallustana entistä joustavamman tiedottamisen aikaansaamiseksi. Kotisivujen kautta AIO haluaa saavuttaa opettajat mahdollisimman laajasti. Jotta AIO voisi palvella jäseniään ja ajaa tehokkaasti heidän etujaan, sen on oltava selvillä myös paikallisella tasolla tehdyistä, aikuislukioita koskevista erilaisista ratkaisuksista. Omien koulutus- ja neuvottelupäivien kehittämiseksi toivotaan jäsenistöltä aktiivista palautetta ja ehdotuksia.

Toimintakauden yhtenä tavoitteena on edelleen parantaa tiedonkulkua kentältä AIO:n hallitukselle sekä eri kouluissa toimivien jäsenten välillä. Hallitus pohtii keinoja joko vahvistaa yhteysopettajayhteistyötä

tiedotuksessa ja muussa yhteydenpidossa tai vaihtoehtoisesti kehittää uusia tapoja jäsenistön tavoittamiseen ja tiedonvälitykseen. AIO:n tavoitteena on saada opettajat mahdollisimman laajalti kiinnostumaan verkostoitumisesta ja vertaistuen mahdollisuuksista ja liittymään AIO:n jäseneksi. AIO:n kautta opettajat voivat vaikuttaa aikuislukioita koskevaan päätöksentekoon. Jäsenhankintaa tehostetaan lisäämällä eri tavoin aikuislukioiden opettajien tietämystä omasta järjestöstään ja tuottamalla yhteysopettajien työtä tukevaa tiedotusaineistoa. Verkkosivuja kehitetään edelleen palvelemaan jäsenistöä, esimerkiksi kyselyjen, sähköisen ilmoittautumisen ja palautteen antamisen välineenä. AIO seuraa myös aikuislukioiden toimintaan liittyviä vuorovaikutteisia sähköisiä foorumeita.